

Door Jan de Waard

Een loer, een falie en een paar heuse kladden

Opdracht 1

- a Dingen met elkaar vergelijken die niet te vergelijken zijn.
- b Iemand niet helpen.
- c Iets beëindigen. Ergens niet langer mee doorgaan.
- d Iemand beschermen, ook als die iemand schuldig is.

Opdracht 2

- a
 - Met geld smijten. Veel te veel uitgeven.
 - Doodgaan.
 - (Op heterdaad) betrappt worden.
- b
 - Bij het voeren van vee te veel hooi gebruiken, waardoor een deel over de houten **balk** valt.
 - De **pijp** is hier de in- of uitgang van een konijnenhol. Als het konijn door de **pijp** naar buiten vlucht (voor de jager), wordt het doodgeschoten.
 - Agenten liepen vroegen met een **lamp** door de donkere stad. Als je tegen een agent (**lamp**) aanliep, was je de klos.
- c -

Opdracht 3

- a
 - Aan iedereen vertellen wat voor slechts iemand heeft gedaan.
 - Iets op zijn geweten hebben.
 - Iemand ondervragen en heel erg onder druk zetten.
- b
 - Een **schandpaal** is een paal waaraan een misdadiger werd vastgemaakt zodat iedereen hem kon bespotten. **Nagelen** is vastspijkeren.
 - Een **kerfstok** is een stok waarin sneetjes werden gekerfd als je in de kroeg iets dronk, maar het niet betaalde. Pas als de stok vol was, betaalde je in één keer.
 - **Duimschroeven** zijn speciaal gemaakt om iemand te martelen. Ze werden op je duimen gezet en aangeschroefd tot je de pijn niet meer kon verdragen.
- c -

Opdracht 4

- a
 - Het is op het **nippertje**.
 - Iemand bij de **kladden** grijpen.
 - Ergens de **brui** aan geven.
 - Iemand een **loer** draaien.
 - Iemand op zijn **falie** geven.
 - De **kluts** kwijtraken.
- b
 - kladden – Iemand beetgrijpen.
 - brui – Ergens mee stoppen, omdat je het niet meer ziet zitten.
 - loer – Iemand een rotstreek leveren.
 - falie – Iemand slaan of uitschelden.
 - kluts – Niet meer weten hoe het moet.

- c**
- Kladden is een oud woord voor vodden of oude lappen.
 - Brui betekende rotzooi, troep, rommel.
 - Een valkenier gebruikt een loer, waar hij vlees op doet om de valk te lokken.
 - Een falie was een zwarte doek die over het hoofd werd gedragen. Als je op je hoofd werd geslagen, kreeg je 'op je falie'.
 - Eieren klutsen doe je met een garde. Als je het tempo kwijtraakt, ben je de 'kluts' kwijt. Je weet blijkbaar niet meer hoe het moet.

Opdracht 5

- a** Over de **schreef** gaan.
b Tegen **heug** en meug.
c In de **war** zijn.
d Het loopt met een **sisser** af.
e Uit de **kluiten** gewassen.
f In je **nopjes** zijn.

Opdracht 6

-

Opdracht 7

Dit zijn voorbeelden. Als jij iets anders hebt bedacht, kan dat zeker ook goed zijn.

De tering naar de nering zetten.
Wikken en wegen.
Op zijn dooie akkertje.
Aan de kaak stellen.
Recht voor zijn raap.
Een uiltje knappen.
Iemand bij zijn lurven pakken.
Heg noch steg kennen.
Een blauwtje lopen.
Er de pee inhebben.
De klad komt erin.
Op de pof.